

Hyvinvointikertomuksen raportointi 2020

Valtuustolle on terveydenhuoltolain mukaan kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus, joka kytketään kunnan toiminnan ja talouden suunnitteluun. Tämän lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnista ja sen eteen toteutuneista toimenpiteistä on lain mukaan raportoitava valtuustolle vuosittain

Alla oleva raportti on vuoden 2020 vuosiraportti, johon on liitetty vuoden 2021 tavoitteet hyvinvointityölle.

IKÄRYHMITÄIN	TEEMA-ALUEET
<p>Lapset ja lapsiperheet</p> 	<p>1.Terveelliset elämäntavat: Ruokakasvatuksen kehittäminen on jatkunut yhteistyössä ruokapalvelun kanssa.</p> <p>Ruokapalvelun henkilöstö on ollut mukana lasten ruokailussa jakamassa ruokaa ja kertomalla lapsille ruuasta. Näin on pystytty paremmin ottamaan huomioon lasten ruokailutottumuksia ja ruokahävikki on vähentynyt.</p> <p>Ruokailutilan viihtyisyyttä lisättiin vuonna 2020.</p> <p>Eklun kanssa laadittu koulutussuunnitelman mukaisesti toteutettiin varhaiskasvatuksen liikunnallistamista. Varhaiskasvatukseen palkattiin osa-aikainen liikunnan hanketyöntekijä, joka toimi varhaiskasvatuksen liikuntakoordinaattorina, veti päiväkodin liikuntatiimiä ja osallistui maakunnalliseen verkostoon. Liikkuva varhaiskasvatus –ohjelman nykytilan arviointi toteutettiin ja ohjelmaa hyödynnettiin toimintojen arvioinnissa ja kehittämisessä. Päiväkodin liikuntatiimi kokoontui säännöllisesti. Lasten liikuntaa lisättiin päiväkotiarjessa. Päiväkodille hankittiin liikkumiseen innostavia välineitä. Laadittiin varhaiskasvatuksen liikuntasuunnitelma.</p> <p>2.Mielen hyvinvointi: Valtuustossa hyväksyttiin maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019–2022.</p> <p>1.8.2019 käyttöön otettu päivitetty varhais-kasvatussuunnitelma sisältää mm. kiusaamisen ehkäisy- ja lääkehoitosuunnitelman. Valo - hankkeessa kaksi varhaiskasvatuksen työntekijää valmistuivat TLP-menetelmäohjaaja kouluttajiksi. Ruokolahden varhaiskasvatuksen työntekijöistä 14 henkilöä koulutettiin menetelmäohjaajiksi. Koulutuksia jatketaan, niin että koko henkilöstö saa koulutuksen. Lapset puheeksi -keskusteluja toteutettiin vasu-keskustelujen yhteydessä. Profiilikortit olivat myös keskustelujen tukena.</p>

	<p>Hankerahoilla varhaiskasvatukseen palkattiin kaksi työntekijää mahdollistamaan pienryhmätyöskentely sekä koronavaikutusten tasaaminen.</p> <p>Esiopetussuunnitelma päivitettiin takaamaan oppimisen jatkumo varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä sovittiin esi- ja alkuopetuksen yhteistyön vuosikello.</p> <p>3.Terveellinen ja turvallinen elinympäristö: Liikenneturvallisuustyöryhmän kokoontui säännöllisesti. Liikenneturvan tiedotteita jaettiin kunnan henkilöstölle Liikennekasvatussuunnitelman toteutettiin varhaiskasvatuksessa. Liikenneturvan materiaalia hyödynnettiin lasten toiminnassa. Lasten liikuntatapahtumista ja harrastemahdollisuuksista tiedotettiin perheille sähköisesti.</p> <p>4.Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot: Toiminnassa lisättiin vanhempien ja lasten osallistumismahdollisuuksia järjestämällä perheiden yhteisiä tapahtumia. Tehostettiin myös ryhmien välistä yhteistyötä ja viskaritoimintaa. Eksoten kanssa sovittiin monialaisen yhteistyön käytänteet. Liikennekasvatusta tehtiin yhteistyössä Liikenneturvan kanssa. Varhaiskasvatuspäällikkö toimi Etelä-Karjalan Lape-yhteistyöryhmän pohjoisten kuntien edustajana. Toteutettiin asiakaspalautekysely 01/2021.</p>
<p>Nuoret</p> 	<p>1.Terveelliset elämäntavat: Nuorisotilan seinällä oli 'sokerinäyttely' havainnollistamassa tuotteiden epäterveellisyydestä sekä homeleipä näyttely havainnollistamassa hygienian merkityksestä (levisi valtakunnallisesti). Koululla oli tarjolla välipalaa oppilaille, jotka ovat klo 15 saakka koulussa tai joilla on 6 oppituntia kyseisenä päivänä.</p> <p>Koulutyö toteutettiin terveysturvallisuus huomioiden Covid-ohjeistusten mukaisesti huomioiden turvavälit, henkilökohtainen hygienia ja toiminnan rytmittäminen ryhmittäin.</p> <p>2. Mielen hyvinvointi: Koronasulku maaliskuun puoli välistä – toukokuun loppuun ja sen mukanaan tuomana etäopetus vaikutti henkisen hyvinvoinnin heikkenemiseen nuorilla.</p> <p>Digitaalinen nuorisotyö oli pääroolissa nuorten kohtaamisissa (discord, pelit, snapchat, instagram, minecraft serverin rakentaminen (uusi toiminto)). Minecraft serverin rakentaminen oli merkittävä juttu valtakunnallisestikin (ihan muutamia koko suomessa nuorisotyössä).</p> <p>Netari-työ oli toiminnassa koko koronasulun ajan (4 iltaa/vko.)</p>

	<p>Hyvinvointiopettajan antama henkilökohtainen ohjausta oli tarjolla nuorille.</p> <p>3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö: Nuorisotilalla oli EPT-viikolla kokemusasiantuntija. Maakunnallista nuorisotyötä tehtiin koko Etelä-Karjalan alueella. Moniammatillinen verkosto oli pohjoiset kuntien välillä.</p> <p>Ketju-työryhmä toimi Imatran ja Ruokolahden alueilla. Jalkautuvaa työtä toteutettiin esim. Koulujen päättäjäsissä, Vapun ja Imatran ajojen aikaan. Alueellisia ilmiöitä käsiteltiin, erityisesti EPT näkyi.</p> <p>Nuorisotilan kävijämäärä laskivat koronasta johtuen, mutta varhiksien (4-6 lk.) määrä lisääntyi, päivän keskiarvo oli 22 nuorta (varhis ja nuorten ilta yhteiskeskiarvo).</p> <p>Nuorten akatemia toteutui yhdessä kunnan eri toimialojen kanssa (osallisuus ja vaikuttaminen).</p> <p>Runne aktivoitui ja tapaamisia oli syksystä 2020 alkaen kerran kuukaudessa</p> <p>4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot: Ruokolahden koulu oli mukana alueellisessa JOPO-verkostossa (joustava perusopetus) ja KiVa koulu -ohjelmassa. Kaikki oppilaat kuuluivat oppilaskuntaan.</p> <p>Ruokolahden kunta oli mukana Pelastakaa Lapset ry:n valtakunnallisessa Netari-toiminnassa, jossa nuoria kohdattiin verkossa erilaisilla alustoilla. Lisäksi kunta oli mukana Etelä-Karjalan maakunnallisen nuorisotyön kehittämishankkeessa "Oikeesti Oikealla Asialla".</p> <p>Nuorten osallisuutta ja elinvoimaa vahvistettiin kunnassa: Nuorten Akatemian ja kunnan sekä nuorten yhteiset työpajat (3 x 3 tuntia). Nuorisovaihto toteutui tammikuussa 2020 Espanjassa. Vuosittainen hyvinvointikysely (henkilökunta ja oppilaat) toteutettiin siten, että kevään laatukysely lähetettiin koteihin ja oppilaiden harrastuskysely tehtiin syksyllä.</p> <p>5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus Somessa nuorisotoimella oli monia eri kanavia, joiden avulla tavoittivat nuoria.</p> <p>6. Työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjyys 6.- ja 9.-luokat osallistuivat Yrittäjyyskylä-tapahtumiin. Kunta tarjosi kesätöitä yhdeksälle nuorelle.</p> <p>.</p>
--	--

Työkäiset

1. Terveelliset elämäntavat:

Kansalaisopiston ja liikuntatoimen erilaisiin liikuntaryhmiin sekä liikuntaneuvontaan osallistui työkäisiä, joskin koronan takia osa ryhmistä oli tauolla.

Yhdeksän uutta TYHY-ryhmää aloitti toimintansa.

Maksutonta liikuntaneuvontaa tarjottiin kuntalaisille.

Hyvinvointimittaukset ja arvioinnit toteutettiin koko kunnan henkilöstölle.

2. Mielen hyvinvointi:

Ryhmämuotoiseen kuntouttavaan toimintaan jatkui ja osallistuneiden sosiaalinen kanssakäyminen lisääntyi ja toiminnan koettiin lisäävän mielen hyvinvointia.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö:

Metsolantiellä oli käytössä nopeusnäyttö lähestyessä Ruokolahden koulua.

Metsolantien liikennejärjestelyt lisäsivät elinympäristön turvallisuutta.

4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot:

Ruokolahdella yhdistystoiminta oli aktiivista. Kuntalaisten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi myönnettiin avustuksia kylä-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoyhdistyksille.

5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus

Kunnan palveluista ja tapahtumista tiedotettiin aktiivisesti kunnan kotisivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.

Elvinkulman työntekijä tarjosi digitukea kuntalaisille.

6. Työ, taloudellinen hyvinvointi ja yrittäjyys

Ruokolahden kunnan talous oli verrokkikuntiin nähden vahvempi, ja kunnan verotulot olivat korkeat. Vastaavasti valtionosuusrahoitusta tuli kunnalle vähemmän. Lainakanta oli verrokkikuntien joukossa korkeahko, mutta tämä johtui erityisesti kunnan kokoon nähden merkittävästä kouluinvestoinnista.

Ruokolahden väestöllinen huoltosuhde oli muuta Etelä-Karjalaa ja Imatran seutukuntaa korkeampi, muun Suomen tavoin noususuuntainen. Ruokolahdella oli verrokkikuntia enemmän vieraskielisiä asukkaita väestöstään, mutta ei niin paljon kuin Imatran seutukunnalla tai Etelä-Karjalassa kokonaisuutena.

Lapsiperheiden suhteellinen osuus oli lähellä Imatran seutukunnan keskiarvoa. Erityisen merkitsevästi on viime vuosina noussut yhden

	<p>vanhemman perheiden suhteellinen osuus, joka on ylittänyt jo viidesosan lapsiperheistä. Vastaava kehitys on tapahtunut myös Imatran seutukunnalla kokonaisuutena, ja tämä poikkeaa huomattavasti Lappeenrannan seutukunnan kehityksestä.</p> <p>Yhden hengen asutokuntien määrä oli selvästi vertailuryhmää matalampi.</p> <p>Ruokolahden asukkaiden koulutustaso nousi jonkin verran enemmän mitä Imatran seutukunnalla yleisesti, ja on korkeampi kuin verrokkikunnissa.</p> <p>Kuntien välisen muuton osalta Ruokolahti on ollut viime vuosina tappiollinen, joskin viime aikoina tilanne on parantunut.</p> <p>Ruokolahden asukkaiden tulotaso oli pääsääntöisesti parempi kuin verrokkikunnissa ja -alueilla, ja lasten pienituloisuusaste oli verrokkialueita matalampi.</p> <p>Työllisyysaste on Ruokolahdella pysynyt varsin vakaana. Kehitys on kulkenut varsin yhtenäisesti Imatran kaupungin kanssa yhtä matkaa. Ruokolahden työttömyysaste vaihteli vuoden 2021 aikana 9,9 prosentin ja 14 prosentin välillä. Ruokolahtelaisista työttömistä työnhakijoista oli syyskuussa lomautettuna 13 henkilöä, laskua tammikuusta 76 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä nousi Ruokolahdella vuoden 2021 aikana 22 prosenttia (muu kaakkois-suomi 9 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.</p> <p>Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien osuus laski ja syyskuussa oli 9 alle 25-vuotiaista työtöntä, laskua 50 %. Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden osuus työvoimasta on pysynyt ennallaan, eli noin 15 prosenttia, mikä on edelleen suhteessa suurempi muihin alueen kuntiin verraten.</p> <p>Vuoden 2021 aikana kunta tarjosi useita kuntouttavan työtoiminnan- ja työkokeilupaikkoja eri toimialoilla. Kuntouttavaa työtoimintaa toteutettiin myös ryhmämuotoisena. Helmikuussa alkoi yksi kuntouttavan työtoiminnan ryhmä, kesäkuussa ympäristöryhmä ja syyskuussa toinen hyvinvointihaaste-ryhmä. Ryhmien ohjauksesta vastasivat yhteistyössä kunnan työllisyys- ja liikuntakoordinaattori. Työllistymistä edistävissä palveluissa (kuntouttava työtoiminta, työkokeilu) aloitti 22 eri henkilöä. Palkkatuella ja velvoitetyössä työskenteli yhteensä 15 eri henkilöä.</p> <p>Kunnan työllistämismallin piiriin ohjautuneiden asiakkaiden määrä pysyi samana kuin vuonna 2019. TE-toimisto ohjasi työllistämismallin perusteella kunnalle viisi työllistettävää Yhteistyö työllisyyden hoidon verkostojen kanssa oli tiivistä.</p>
--	--

	<p>Kunta on aktiivisesti mukana Ruokolahden Yrittäjät ry:n toiminnassa, mm. tukemalla tapahtumien tilajärjestelyjä sekä markkinoimalla kuntaa yhteismarkkinointifoorumeilla. Kuntaan palkattu elinkeinosihtööri on ollut yrittäjien tukena.</p>
<p>Ikäihmiset</p> 	<p>1. Terveelliset elämäntavat: Toteutettiin kysely liikuntatoimen palveluista käyttäjille. Päivitetyt liikuntasuosituksot esiteltiin yhdistyksille. Matalan kynnyksen liikuntaryhmät jatkoivat toimintaansa. Ikäihmisille oli tarjolla omia vuoroja kuntosalilta, jotta kuntasalilla pystyi käymään turvallisesti korona-aikana. Ruokolahtelaiset +75-vuotiaat saivat käyttää liikuntahallin kuntosalia maksuttomasti. Ruokolahdella on noin 22 koulutettua ulkoiluystävää ja vertaisohjaajaa auttamassa toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten mahdollisuutta harrastaa liikuntaa ja innostamassa ikäihmisiä liikuntaryhmissä.</p> <p>2. Mielen hyvinvointi: Elvinkulman olohuone -toiminta käynnistettiin (arjen olohuone). Keväällä/kesällä avattiin kunnan koronaneuvontapuhelin.</p> <p>3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö: Kaikille toimintavuoden aikana 75 vuotta täyttäneille jaettiin liukuesteet kenkiin.</p> <p>4. Asiakasosallisuus ja yhteistyöverkostot Kauppakassi palveluun ei kuluvan vuoden aikana ole ollut tarvetta. Elvinkulman avajaiset järjestettiin lokakuussa ja kaikki yhteistyötahot olivat paikalla.</p> <p>5. Viestintä, tiedon tavoitettavuus ja kiinnostavuus Elvinkulmassa annettiin digitukea.</p>
<p>KAIKKI IKÄRYHMÄT</p>	
<p>Eriarvoisuuden vähentäminen</p> 	<p>Digiopastusta on ollut tarjolla Elvinkulmassa.</p>
<p>Osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen</p>	<p>Kunnan Facebook-sivujen seuraajien määrä on 31.12.2020 ollut 1 439, missä on kasvua 55 % vuodesta 2019.</p>

	
<p>Ehkäisevä päihdetyö</p> 	<p>Ruokolahti oli mukana PAKKA-toimintamallissa, jossa toimintaryhmät hoitivat ns. perinteistä yksilön asenteisiin vaikuttavaa ehkäisevää päihdetyötä. Maakunnallista viestintää kohdennettiin myös Ruokolahdelle.</p>
<p>Turvallisuus</p> 	<p>Liikuntapaikkojen kehittämistä ja ylläpitoa jatkettiin ja liikuntapaikkojen esteettömyyttä parannettiin.</p> <p>Katualueiden suojatie- ja tiemerkitöjä uusittiin vuoden 2020 aikana liikenneturvallisuuden parantamiseksi.</p> <p>Oritlammen melunsuojaukseen liittyvä kunnan osuus ”meluvallien rakentaminen” toteutettiin toimintavuonna 2020.</p> <p>Vuonna 2020 jatkettiin näkemäalueiden raivauksia ja vierialueiden puun poistoja tehostetusti.</p> <p>Katuvalaistusta uusittiin Metsolan toisen vaiheen alueella Sudenpolku, Näädänpolku, Ketunpolku ja Tapiontie.</p> <p>Puistojen ja lähivirkistysalueiden kunnossapitotasoa pystyttiin parantamaan kesäpuutarhurin työpanoksella. Hoitotöissä keskityttiin tavoitteiden mukaisesti rakennettujen puistojen ja teiden viheralueiden hoitoon.</p> <p>Laajalla alueella keskustaajamaa raivattiin sekä poistettiin vaurioituneita puita ja kasvillisuutta.</p> <p>Vieraslajien torjuntaan kiinnitettiin erityistä huomiota. Espanjansiruetanan levinneisyyden kartoittamiseen ja käyttökelpoisten torjuntamenetelmien tutkimiseksi Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun opiskelija laati kattavan opinnäytetyön. Lisäksi opiskelija suoritti käytännön harjoittelun vieraslajien torjunnasta. Muiden vieraslajien torjuntatyötä tekivät kesäpuutarhuri ja ulkopuolinen urakoitsija.</p>
<p>Palvelut</p> 	<p>Helmikuussa järjestettiin Sami Inkinen ”Menestysresepti maailmalle” -seminaari, joka tavoitti noin 300 kävijää. Lisäksi Sami Inkinen kävi myös kahdesti puhumassa koulun oppilaille, joista toinen esitys videoitiin.</p>

	<p>Pumptrack-radan avajaisia vietettiin 5.9.2020. Avajaistapahtuma tavoitti arviolta 120 kävijää.</p> <p>Lukemisenedistämistapahtumana suurta mielenkiintoa herätti Jussi Konttisen luento kirjasta Siperia: suomalaisen perheen ihmeellinen vuosi ikiroudan maassa. Kävijöitä tapahtumassa oli 83.</p> <p>Yhteistyössä Saimaariumin kanssa järjestettiin toiminnallinen Kurkistus Saimaalle - näyttely. Kävijöitä kolmen päivän aikana oli 240.</p> <p>Kirjastossa järjestettiin kolme erityyppistä näyttelyä ja 10 yleisötapahtumaa.</p> <p>Kesällä 2020 järjestettiin avoimia SUP-lautakokeiluita kahdella eri rannalla.</p>
<p>Muu</p> 	<p>Maksuttomia liikuntaryhmiä oli kuntalaisille kesällä 2020.</p> <p>Ruokolahden kunta on mukana eteläisen Saimaan Geopark-työssä. Kuntalaisten lähiretkeilypaikkoja on kunnan alueelle tullut lisää työn tuloksena. Saimaan Saaristoreitti avattiin vuonna 2020.</p>

Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2021

IKÄRYHMITÄIN	TEEMA-ALUEET
Lapset ja lapsiperheet	Ilmainen varhaiskasvatus 5-vuotiaille Neuvolatilojen liikunnallistaminen Leijonaleirejä lapsille
Nuoret	Harrastamisen Suomen malli otetaan käyttöön
Työikäiset	Liikuntakoordinaattori vakinaistetaan ja nimikkeeksi vaihtuu hyvinvointiluotsiksi. Hyvinvointiluotsi nimitetään kunnan HYTE-vastaavaksi. Liikuntamittauksia, hyvinvointineuvontaa
Ikäihmiset	Kotona asuvien haja-asutusalueiden asukkaiden hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja lisääminen MAA-hankkeen avulla. Vanhusten viikolle tapahtumia: bingo, hyvinvointimittaukset
KAIKKI IKÄRYHMÄT	
Eriarvoisuuden vähentäminen	Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatuksen, esi-opetuksen ja perusopetuksen tuen oikea-aikaisuudella
Osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen	Toritoiminnan vilkastuttaminen Elvinkulman avoimet ovet -tapahtumia

	Kunnan uusi viestintäilme ja kotisivujen uudistaminen
Ehkäisevä päihdetyö	PAKKA-toimintamallin hyödyntämisen jatkaminen
Turvallisuus	Koulun piha-alueen kunnostuksen jatkaminen Liikenneturvallisuuden parantaminen